

Veies Natur, som der er fastslaaet ved den af mig før citerede Lov om private Veie. — Der er i § 9. foreslaaet en Bestemmelse om, paa hvilken Maade man for Fremtiden skulde kunne blive af med den ikke ubetydelige Byrde for de Væfarende og det Besvær for den almindelige Færdsel, som bevirkes ved, at der endnu eksisterer en stor Masse Ledde i enkelte Egne af Landet. Denne Bestemmelse har kun været omtalt af een æret Taler, som imidlertid fandt Anledning til at anke over, at man overhovedet vilde give Erstatning for Fjernelsen af saadanne Ledde, og dernæst endmere over, at det har været foreslaaet, at dele Udgifterne ved Leddenes Expropriation mellem Amtsrepartitionsfonden og Kommunekassen. Hvad den første Anke angaaer, maa jeg henvise til, at det efter min Mening i mange Tilfælde vilde være ligesom uretfærdigt at tvinge en Ledseier til at borttage et Led uden Erstatning; hvor der f. Ex. har fundet Expropriation Sted til Anlæg af en offentlig Vei gennem en indhegnet Mark, og der ikke ved Expropriation er givet nogen særlig Erstatning for den Usfred, der vil kunne hidrøre fra, at den indhegnede Mark bliver aaben i begge Enden, der vilde det dog være i allerhøjeste Grad uretfærdigt nu at fordrø de Ledde, der hidtil have suppleret Markens Hegn, fjernede uden at give en supplementair Erstatning derfor.

Jeg har netop nævnt dette Tilfælde, fordi det er det simpleste og klareste, men jeg skulde dog formene, at der foruden dette og lignende Tilfælde hyppig kan være en ligesaa belerhvertet Ret til at beholde et Led som den, jeg nys nævnte. Det er ogsaa tidligere erkjendt, navnlig i det i Paragraphen citerede ministerielle Circulaire af 29de September 1855, at det ikke gik an uden Videre at fremtvinge Leddenes Afstjaffelse; og det er erklæret, at man ikke drister sig til at sige, at Ledseierne ere forpligtede til at borttage Leddene uden Erstatning. Naar Vederlaget for Leddes Borttagelse her foreslaaes deelt lige imellem Repartitionsfonden og Kommunekassen, saa er denne Afgjørelse jo ganske vist en Skjønssag; men jeg skulde dog formene, at hvormeget det end ligger i det Offentliges Interesse, for den større Samsærdsels Skyld, at faae disse besværlige Hindringer for

Færdselen fjernede, ligger det dog endnu mere i den enkelte Communes Interesse at blive af med dem; men der kan naturligvis ikke opstilles nogen Regel, uden at der kan anføres Undtagelser deraf, hvad jeg ikke skal modsigge. Det Exempel, det ærede Medlem anførte, var en saadan Undtagelse; men jeg troer, at Leddene i Reglen ikke ville indskrænke sig til at staae paa en enkelt Mand's Lod eller at staae tilbage i en enkelt Udkant af et Sogn, og det af den meget naturlige Grund, at Leddene have meget ondt ved at modstaae Strømninger henimod en udvidet og friere Samsærdsel, og hvor der først engang er kommen et Brud paa et Dige, der skyles det i Reglen hurtigt bort. Hvor først flere Ledseiere eller flere Byer i en Commune ere komne til Erkjendelse af Leddenes Skadelighed, og at man bør fjerne dem, der maa i Reglen de Andre følge med, og jeg troer derfor, at det kun vil være en sjelden Undtagelse, naar en enkelt Deel af en Commune skulde være belejret med Leddene, medens det Dvrigt af Communen var fri for dem. — Det synes at finde Billigelse, naar der i § 10 er foreslaaet, at Ministeriet uden Videre kan lade forsømt Arbejde paa Vandveiene udføre for Amtets Regning, naar Amtet ikke inden en vis passende Frist selv har istandsat de udsatte Mangler; men for at hænde denne Bestemmelse, er det ganske nødvendigt, at Ministeriet har en Mand, det kan stole paa, til at eftersee disse Veie; thi at overlade Tilsynet til selve dem, der skulle udføre eller betynde Arbejdet, gaaer dog virkelig ikke an. Dersom Forholdet var saaledes, at Amtcommunen var den eneste, eller jeg vil endogsaa sige den væsentligst Interesserede i enhver Veis Tilstand indenfor Amtets Grændser, ja, da troer jeg ogsaa, efter min Tillid til Amtsrådet, at der heller ikke vil være stor Fare ved at undvære et særligt Tilsyn, men Forholdet er jo ganske anderledes; det er meget ofte saaledes, at Væblicholdelsespligten paahviler et andet Amt end det, som egentlig har væsentligst Interesse i, at Veien er til og bliver vedligeholdt. Det Samme gjælder selvfølgelig om Sognecommunen; det er ingenlunde alle Veie i Sognecommunen, som den i lige Grad er interesseret i at holde i god Stand. Et Til-